Crowe | Accountants & Advies

Samen naar een hoger niveau.

Audit *à la Crowe*

Accountantsverslag

Gemeente Eersel

9 juni 2026
Eindhoven

Aanbiedingsbrief

Gemeente Eersel
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 12
5520 AA Eersel

Eindhoven, 9 juni 2026

Betreft: **Accountantsverslag boekjaar 2025**

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u het accountantsverslag aan naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2025 van de Gemeente Eersel. Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op het aspect getrouwheid.

In het kader van onze opdracht hebben wij in oktober 2025 een interim controle uitgevoerd. De bevindingen hieruit zijn reeds in een separate management letter gerapporteerd.

Aansluitend zijn wij in april 2026 gestart met de jaareindecontrole die wij onlangs hebben afgerond. De jaareindecontrole is gericht op het vormen van een oordeel over getrouwheid van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording) in overeenstemming met de Nederlandse regels voor financiële verslaggeving.

Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de jaareindecontrole. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering. Deze aspecten doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening 2025.

Wij hebben dit verslag in concept besproken met het afdelingshoofd Bedrijfsvoering en de medewerkers team Financiën en Control. Wij zullen dit verslag toelichten in de Commissievergadering.

Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid. Wij danken de medewerkers van de gemeente Eersel voor hun inzet en de plezierige en constructieve samenwerking.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

ValidSigned door H.A.C.M. Vissers RA MSc op 09-06-2026

H.A.C.M. Vissers RA MSc
Extern accountant

ValidSigned door M.C.G. van de Kerkhof AA op 09-06-2026

M.C.G. van de Kerkhof AA
Senior Manager

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Inhoudsopgave

1. Samenvatting 4

2. Ons oordeel 7

3. Bevindingen jaarrekening 2025
   1. Rechtmatigheid 11
   2. Grondexploitaties 14
   3. Voorziening groot onderhoud 15
   4. Jeugdhulp en WMO 17
   5. Personele voorzieningen 18
   6. Overige bevindingen 19

4. Overige aspecten 21

5. Bijlages 23
   1. Tabel fouten en onzekerheden SiSa
   2. Tabel fouten en onzekerheden TOZO

Totaal aantal pagina's: 26

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

1. Samenvatting - oordeel

Ons oordeel

Onderwerp	Goedkeurend	Afkeurend	Anders	Toelichting
Getrouw beeld		-	-	De jaarrekening 2025 geeft een **getrouw beeld** van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2025 als het vermogen per 31 december 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Onderwerp	Geen bevindingen	Wel bevindingen	Anders	Toelichting
Rechtmatigheids-verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening een **getrouw beeld** geeft van de financiële rechtmatigheid en is opgesteld in overeenstemming met de kadernota rechtmatigheid en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het door het college gemelde bedrag aan niet-acceptabele onrechtmatigheden blijft binnen de gestelde tolerantiegrens.
WNT verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de WNT-verantwoording, zoals opgenomen in de jaarrekening, **voldoet aan de daaraan te stellen eisen.**
SiSa-bijlage		-	-	Wij hebben de SiSa-bijlage zoals opgenomen in de jaarrekening gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025. Op grond hiervan melden wij dat **geen fouten en/of onzekerheden** zijn geconstateerd boven de voor de SiSa geldende rapporteringstoleranties.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

1. Samenvatting – financiële analyse

Financiële analyse 2025

Resultaat vóór mutatie reserves in k€

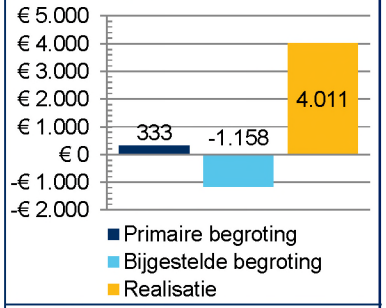

Resultaat na mutatie reserves in k€

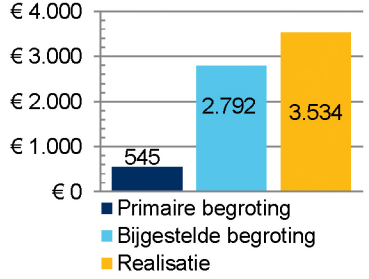

In de **primaire begroting** werd uitgegaan van een positief resultaat vóór mutatie reserves van € 0,3 mln. Gedurende het jaar is dit resultaat met € 1,5 mln negatief bijgesteld, met name door een hogere lasten jeugdzorg. Daarnaast werd er voor diverse lasten dekking uit de reserves begroot, waardoor de gewijzigde begroting na mutatie reserves sloot met een resultaat van € 2,8 mln positief.

Het **resultaat vóór mutatie reserves** (saldo baten en lasten) bedraagt € 4,0 mln positief en is € 5,2 mln positiever dan de begroting na wijziging. Het eigen vermogen van de gemeente neemt per saldo toe met dit bedrag.

Het **resultaat na mutatie reserves** bedraagt € 3,5 mln positief. Dit is € 0,7 mln hoger dan opgenomen in de bijgestelde begroting. De belangrijkste mutaties van het resultaat ten opzichte van de bijgestelde begroting betreffen:

- Resultaat grondexploitaties + € 777.000 (programma ruimt. ordening en volkshuisvesting)
- Overhead personeel + € 305.000 (programma overheadkosten)
- Algemene uitkering + € 275.000 (programma algemene baten en lasten)
- Extra storting voorziening wethouderspensioen -/- € 538.000 (programma bestuur en organisatie)
- Jeugdhulp begeleiding / behandeling -/- € 287.000 (programma maatsch. dienstverl. en gezondheid)
- Riolering -/- € 252.000 (programma milieu)
- Overige verschillen + € 462.000 (alle programma's)

Het resultaat is deels te bestempelen als structureel (€ 2,6 mln) met name door de bijstelling van de **algemene uitkering** met septembercirculaire 2025. Het overige deel wordt veroorzaakt door **incidentele voor- en nadelen** en ziet met name op de grondexploitatie.

Met de **structurele resultaten en afwijkingen** houdt de gemeente rekening in de (meerjaren-)begroting. De meerjarenbegroting 2026-2029 is sluitend voor boekjaar 2026 en 2027. Voor de daaropvolgende boekjaren is dit (nog) niet het geval. Wij adviseren het structurele begrotingssaldo, onder andere vanwege de onzekerheid over de rijksmiddelen en toenemende kosten sociaal domein, nauwkeurig te monitoren.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

1. Samenvatting – financiële analyse

Financiële analyse 2025

Eigen vermogen in € mln

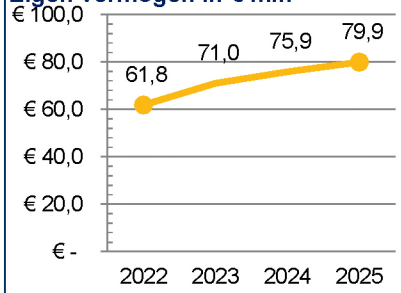

Opbouw eigen vermogen in € mln

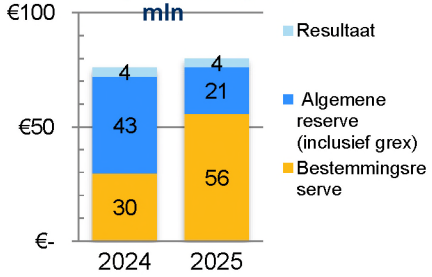

Externe financiering in € mln

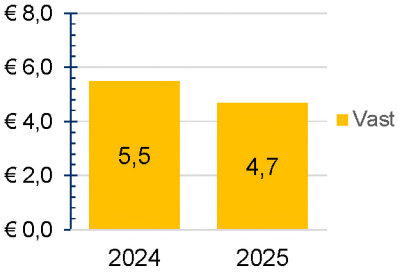

Solvabiliteit in % van balanstotaal

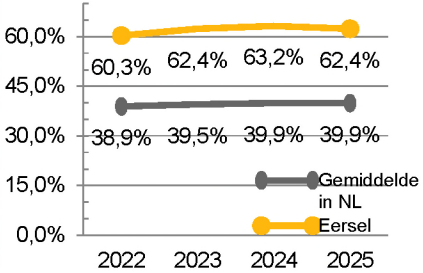

Het **eigen vermogen** van de gemeente neemt toe met € 4,0 mln en bedraagt € 79,9 mln eind 2025. De algemene reserve is met € 22 mln afgenomen met name als gevolg van het volstorten van de kapitaaldekkingsreserves ter dekking van toekomstige kapitaallasten. De dekkingsreserves zijn per saldo met € 25,3 mln toegenomen.

De **solvabiliteit** van de gemeente neemt af en bedraagt 62,4% eind 2025. Dit ligt boven het landelijke gemiddelde. De **externe financiering** (vast en kortlopend) is verder afgenomen en bedraagt eind 2025 € 4,7 mln. Investeringen gedurende het jaar zijn gefinancierd met eigen middelen. De beschikbare liquiditeit eind 2025 is afgenomen tot € 30,9 mln (2024: € 40,1 mln).

De **weerstandscapaciteit** van de gemeente bedraagt € 17,5 mln en bestaat uit de vrij besteedbare algemene reserve en het weerstandsvermogen. De weerstandscapaciteit is ruim voldoende om de risico's (€ 4,8 mln) te kunnen dekken. De gemeente is – rekening houdende met bovenstaande - financieel gezond. De komende jaren staan enkele grotere **projecten** gepland, waaronder nieuwbouw scholen en fietsverbinding F67. De totale investeringsbehoefte tot en met 2029 bedraagt € 69 mln. Wij adviseren de gevolgen van deze projecten op de financiële positie inclusief benodigde financiering en risico's te monitoren.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Gehanteerde controle en rapporterings-tolerantie	Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2025 uitgevoerd met inachtneming van onderstaande toleranties. Indien de geconstateerde fouten en onzekerheden het bedrag van de goedkeuringstolerantie niet overschrijden, kan in beginsel een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven. Wij zijn hierbij uitgegaan van de werkelijke lasten conform de jaarrekening.

	Grondslag	Omvang	Tolerantie
Fouten & Onzekerheden	2% van de lasten excl. dotatie reserves	**€ 67.411.956**	**€ 1.348.000**
Rapporteringstolerantie	Controleprotocol	**-**	**€ 50.000**

Controleverschillen	In de jaarrekening 2025 resteren onderstaande **ongecorrigeerde controleverschillen en onzekerheden** met betrekking tot de getrouwheid. Omdat het totaal aan controleverschillen onder de toleranties blijft, heeft dit geen effect op ons oordeel.

Omschrijving	Soort afwijking	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing
Vaststellen levering zorg	Onzekerheid	-	€ 128.000	3.4
Totaal getrouwheidsoordeel	**-**	**-**	**€ 128.000**	**-**

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Jaarverslag verenigbaar	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en, voor zover wij dat kunnen beoordelen, **verenigbaar is met de jaarrekening**. De programmaverantwoording hebben wij marginaal getoetst wat zoveel betekent als het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden. De accountantscontrole omvat derhalve geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en/of volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording.
Optimalisatie financiële verantwoording	Wij merken al enkele jaren op dat uw jaarverslag qua financiële resultaten moeilijk leesbaar is. Dit hangt onder andere samen met de wijze van toerekenen interne kosten (apparaatskosten en kapitaallasten) aan de diverse programma's. Daarnaast worden de lasten en baten per saldo per programma toegelicht. Hierdoor verschaft het jaarverslag niet altijd optimaal inzicht in de resultaten van de gemeente. Wij denken dat aanpassingen hierop de leesbaarheid van uw jaarverslag en jaarrekening ten goede komt. Dit vereist overigens eerst aanpassing van de overige P&C documenten zoals de begroting en bestuursrapportages.
Jaarrekeningcontrole	De jaareindecontrole is minder efficiënt verlopen dan beoogd. Dit hangt mede samen met de beperkte bezetting binnen het team financiën, wat uitdagingen gaf bij de uitvoering van de VIC, met name bij de inkoopanalyse. Daarnaast was het balansdossier bij aanvang nog niet volledig compleet. Hierdoor is de controle vertraagd opgestart, wat heeft doorgewerkt in de doorlooptijd van de jaarrekeningcontrole. In samenspraak is de controle uiteindelijk binnen de gemaakte afspraken afgerond. Wij vragen uw aandacht voor verdere optimalisatie van het jaarrekeningproces.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Schattingen	De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college oordelen vormt en **schattingen en veronderstellingen** maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Hierbij hebben wij geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd. In uw jaarrekening zijn de volgende belangrijke schattingen verwerkt: • De waardering van de grondexploitaties (zie bevinding 3.2); • De waardering van voorzieningen, in het bijzonder voor de voorzieningen groot onderhoud (zie bevinding 3.3); • De waardering van de overige voorzieningen, waaronder personele voorzieningen (zie bevinding 3.5); • De inbaarheid van debiteuren en de getroffen voorziening voor dubieuze debiteurenposities.
SiSa-bijlage	De **SiSa-bijlage** en bijbehorende stukken dienen door uw organisatie voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. De tabel in de bijlage voor ‘fouten en onzekerheden’ kunt u gebruiken voor het aanleveren van gegevens aan het CBS.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Verbonden partijen	In uw jaarrekening zijn diverse bijdragen aan verbonden partijen verwerkt. De (op basis van de financiële impact en risicoprofiel) belangrijkste verbonden partijen betreffen: • GR Samenwerking Kempengemeenten: bijdrage € 5,7 mln • GR Participatiebedrijf KempenPlus: bijdrage € 5,0 mln Bovengenoemde bedragen zijn verwerkt op basis van de (concept)jaarcijfers 2025 zoals opgeleverd door de verbonden partij. Wij hebben kennis genomen van deze jaarcijfers en stemmen in met de huidige verwerking in de jaarrekening en de toelichting van de risico's in de paragraaf verbonden partijen. Wij wijzen u verder op het volgende zaken: • Ten aanzien van uw deelname aan de GR Kempisch bedrijvenpark (KBP) merken wij op dat de in 2025 definitieve eindverantwoording is opgesteld en afgewikkeld. In de jaarrekening is een winstuitkering van € 200.000 verantwoord. • De GR Participatiebedrijf KempenPlus heeft eind 2025 besloten om het resultaat over 2024 van € 323.000 uit te keren aan uw gemeente. Dit is verwerkt in de jaarrekening 2025. • De Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) houdt geen eigen weerstandvermogen aan. Dit betekent dat zij bij uw gemeente aanspraak zal doen voor toekomstige risico's en verliezen.
Interne beheersing	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij **geen significante tekortkomingen** in de interne beheersing geconstateerd. In onze management letter hebben wij enkele aandachtspunten opgenomen voor de verdere verbetering van de processen die met name toezien op de onderhoudsplannen voor wegen en gebouwen, de uitvoering van de verbijzonderde interne controle en doorbreking van functiescheiding. Daarnaast hebben wij aandacht gevraagd voor de druk op continuïteit en kwaliteit van de financiële processen.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.1 Rechtmatigheid

Rechtmatigheid

Algemeen

Met de rechtmatigheidsverantwoording legt het college B&W verantwoording af over drie aspecten van de financiële rechtmatigheid, met inachtneming van de algehele kaders (bijvoorbeeld de kadernota rechtmatigheid) en de gestelde kaders door de raad (o.a. de financiële verordening, het controleprotocol en het normenkader). Hierbij is rekening gehouden met een tolerantiegrens van 2% (zijnde € 1.348.000) voor de rechtmatigheidsverantwoording zelf en een rapporteringsgrens van € 50.000 voor afwijkingen die in de paragraaf bedrijfsvoering gemeld dienen te worden.

Criteria

Onze rol als accountant betreft het vaststellen dat eventuele rechtmatigheidsafwijkingen juist en volledig zijn opgenomen en toegelicht, rekening houdend met bovenstaande grenzen. Wij hebben hiervoor de uitkomsten van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) geïnspecteerd en de ingenomen standpunten getoetst.

Het college is van mening dat binnen de grens rechtmatig is gehandeld. Zie onderstaand de gemelde onrechtmatigheden:

Criteria	Gemelde afwijking	Waarvan niet-acceptabel	Ons oordeel
Voorwaardencriterium	€ 397.000	€ 397.000	Akkoord, zie toelichting volgende dia
Begrotingscriterium	€ 4.106.000	€ 572.000	Akkoord, zie toelichting volgende dia
Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	-	-	Akkoord
Totaal rechtmatigheidsoordeel	**€ 4.503.000**	**€ 969.000**	

Onze verklaring

Ons inziens zijn bovenstaande afwijkingen tot stand gekomen binnen de spelregels en zijn ze op getrouwe wijze weergegeven in de rechtmatigheidsverantwoording. Wij kunnen ons vinden in de argumentatie waarom de afwijkingen op het begrotingscriterium als acceptabel zijn benoemd. De bijbehorende toelichtingen, in de paragraaf bedrijfsvoering, geven het gewenste inzicht. Dit hebben wij meegewogen in het afgeven van het goedkeurend oordeel bij de jaarrekening.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.1 Rechtmatigheid (vervolg)

Rechtmatigheid (vervolg)	
Voorwaarden criterium	Ten aanzien van dit criterium hebben de geconstateerde risico's met name betrekking op de naleving van de aanbestedingswetgeving. De gemeente heeft een inkoopanalyse uitgevoerd, waarbij is getoetst of is voldaan aan de aanbestedingswetgeving. Wij kunnen ons vinden in de uitkomsten van deze analyse en in de toelichting zoals opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering en merken hierbij op: • De totale onrechtmatigheid is gekwantificeerd op € 397.000 en ziet toe op een drietal inkoopdossiers, allen van verschillende aard. Indien geen actie wordt ondernomen lopen twee van de geconstateerde onrechtmatigheden door in 2026 (en 2027). De inschatting van deze kosten is opgenomen als onrechtmatigheid dit jaar. • Verder valt op dat de inkoopstrategie ofwel het inkoopcontract met enige regelmaat ontbreekt. Dit speelt met name bij crediteuren met een 'stapeling' van losse repeterende opdrachten en nieuwe inkoopopdrachten bij bestaande leveranciers. Als geen duidelijk onderscheid gemaakt kan worden tussen losse opdrachten of indien deze een repeterend karakter hebben, kan het verstandig zijn om percelen samen te voegen tot een opdracht. Deze dossiers zijn niet onrechtmatig in 2025, maar hebben wel een verhoogd risico. Deze dossiers dienen te worden gemonitord en waar nodig actie op te worden ondernomen. • Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geconstateerd dat het interne inkoopbeleid niet in alle gevallen wordt nageleefd. Tevens constateren wij dat de huidige inkoopanalyse niet in alle gevallen voorziet in een toetsing op naleving van dit beleid. Wij vragen aandacht voor het borgen van deze toetsing en verbetering van de naleving.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.1 Rechtmatigheid (vervolg)

Rechtmatigheid (vervolg)

Begrotings-criterium

Voor dit criterium is aangesloten bij de Kadernota Rechtmatigheid 2025 (zie schema hiernaast), de financiële verordening en het controleprotocol inclusief normenkader.
Op basis hiervan constateert het college per programma het volgende:

- Op negen programma's zijn lastenoverschrijdingen geconstateerd ten opzichte van de bijgestelde begroting van totaal € 3,9 mln. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere lasten WMO en Jeugdzorg, bouwgronden in exploitatie en dotatie APPA-pensioen. Voor een deel van deze lasten is sprake van wettelijke bepalingen, open-einde regelingen en compenserende baten waardoor deze overschrijdingen als acceptabel zijn aangemerkt. In totaliteit is € 386.000 als niet-acceptabel aangemerkt. Deze zien toe op verschillende overschrijdingen welke niet tot een begrotingswijziging hebben geleid.
- Er is een overschrijding van de investeringskredieten geconstateerd van € 58.400.
- De overige afwijkingen ('de financiële voordelen') zijn op twee programma's niet tijdig gemeld en daarmee is € 127.200 als onrechtmatig verantwoord. Deze zien met name toe op doorbelasting kosten kwartiermaker en bezwaar en omgevingsrecht.

We vinden de analyse van het college van B&W op dit onderdeel toereikend. Ondanks dat niet onrechtmatig is gehandeld, hebben wij het college geadviseerd om het begrotingsproces en budgetbeheer aan te scherpen.

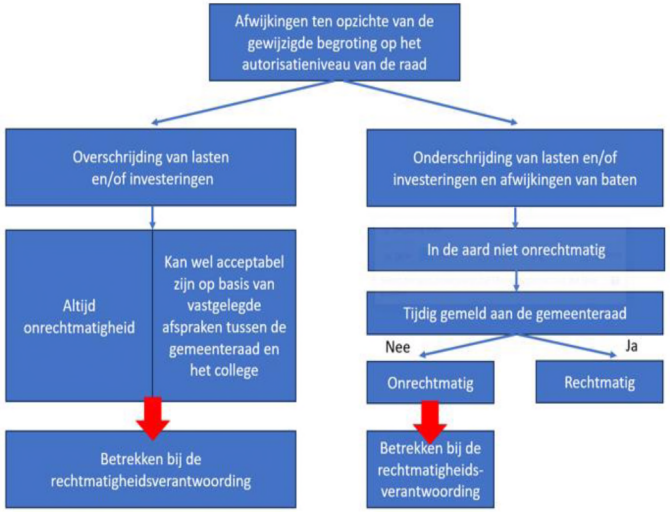

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.2 Grondexploitaties

Grondexploitaties

	Bevinding
Grond-exploitaties	

Geïnvesteerd vermogen in €k

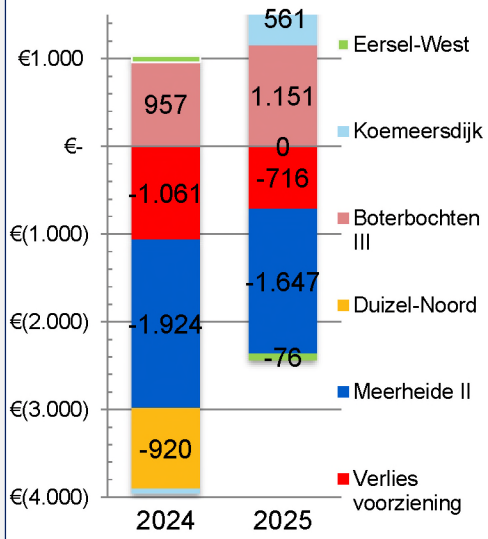

Het **geïnvesteerde vermogen** (gemaakte kosten minus opbrengsten) in de grondexploitaties is in 2025 toegenomen met € 1,86 mln en bedraagt per 31 december -/- € 11.000. In 2025 is de grondexploitatie Duizel-Noord gesloten. De belangrijkste mutaties betreffen:

- Diverse bijgeschreven kosten + € 1.643.000 (met name Boterbochten III en Koemeersdijk)
- Verkopen -/- € 851.000 (met name Boterbochten III en Eersel-West)
- (Tussentijdse) winstneming + € 1.067.000 (met name Duizel Noord)

De **voorziening voor verwachte verliezen** bedraagt € 716.000 en ziet toe op het project Koemeersdijk (2024: € 1.061.000). Deze afname wordt veroorzaakt door lagere kosten voor bouwrijp- en woonrijp maken van de grond. Wij stemmen in met de getroffen verliesvoorziening. Wij hebben vastgesteld dat in de conceptjaarrekening de **tussentijds genomen winst** in overeenstemming met de verslaggevingsregels (middels de zogenoemde Percentage of Completion methode) is bepaald. Dit resultaat is toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.

De algemene reserve grondexploitaties is toegenomen met € 0,2 mln en bedraagt ultimo 2025 € 3,9 mln en dient om de risico's op het gebied van grondexploitaties op te vangen.

Onder de materiele vaste activa is voor € 4,8 mln aan gronden gewaardeerd voor toekomstige exploitaties. In 2025 zijn er geen **strategische gronden** aangekocht. De gemeente is van mening dat op basis van de taxaties er geen afwaardering hoeft plaats te vinden. Wij stemmen in met deze conclusie.

De lasten voor de **vennootschapsbelasting** (VPB) bedragen naar beste schatting € 220.000.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen groot onderhoud

Bevinding

De gemeente Eersel heeft ter financiering van toekomstig onderhoud aan haar investeringen (gebouwen, wegen etc.) egalisatie-voorzieningen gevormd. Een voorziening moet, in tegenstelling tot een bestemmingsreserve, volledig zijn. In het kader van onze jaarrekeningcontrole besteden wij nadrukkelijk aandacht aan de diverse onderhoudsvoorzieningen. Hierbij richten wij ons met name op de volgende vragen:

1. Zijn de jaarlijkse stortingen in de voorzieningen in overeenstemming met de begroting en gebaseerd op een onderhoudsplanning?
2. Zijn de onttrekkingen aan de voorziening in lijn met het doel van de voorziening?
3. Ligt het eindsaldo van de voorziening in lijn met het onderhoudsplan?

De standen van de diverse onderhoudsvoorzieningen ultimo 2025 ten opzichte van het plan zijn als volgt:

	Plan	Stand 31-12-2025 (begroting)	Stand 31-12-2025 (realiteit)	Verschil
Onderhoud wegen	2025-2030	€ 1.618.000	€ 2.940.000	€ 1.322.000
Openbare verlichting	2025-2029	€ 250.000	€ 1.050.000	€ 800.000
Onderhoud gebouwen	2026-2045	€ 886.000	€ 2.086.000	€ 1.200.000
Onderhoudsvoorziening riolering*	2023-2027	€ 12.092.000	€ 12.273.000	€ 181.000

* De voorziening riolering dient ter egalisatie van de tarieven en is daarmee geen ‘zuivere’ onderhoudsvoorziening. Ook hier is sprake van achterstanden in de uitvoering.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud (vervolg)

Voorzieningen groot onderhoud	
	Bevinding
Wegen	Het college heeft een beheerplan wegen vastgesteld voor de periode 2025 – 2030. Op basis van dit plan is de jaarlijkse dotatie € 545.000 en daarmee is de voorziening toereikend voor de periode gelijk aan het beheerplan. De stand van de voorziening ligt hoger dan begroot. Dit verschil wordt verklaard doordat het beheerplan pas op 30 oktober 2025 door de raad is vastgesteld, derhalve na het vaststellen van de begroting. In het nieuwe plan is rekening gehouden met € 3 mln ultimo 2025. In 2025 is € 872.000 aan de voorziening onttrokken, tegenover een begrote onttrekking van € 700.000. Daarmee sluiten de realisatie en de planning voor 2025 op hoofdlijnen op elkaar aan.
Gebouwen	De gemeente heeft ter egalisering van de kosten voor toekomstig onderhoud aan gebouwen een onderhoudsvoorziening gevormd. In 2025 is de onderbouwing van deze voorziening geactualiseerd op basis van een integrale inventarisatie van de gemeentelijke gebouwen. Daarbij is voor een belangrijk deel van het vastgoed een meerjarig onderhoudsoverzicht met een looptijd van ten minste tien jaar opgesteld, dat als uitgangspunt dient voor de bepaling van de voorziening. Deze inventarisatie geeft een beter onderbouwd en vollediger beeld van de benodigde middelen voor het toekomstige onderhoud. Ten tijde van onze controle is er nog geen nieuw beheerplan door de gemeenteraad vastgesteld waarin deze uitgangspunten integraal zijn vastgelegd. Wij hebben geadviseerd om de uitgevoerde inventarisatie en het meerjarig onderhoudsoverzicht te formaliseren in een beheerplan. Dit ondersteunt een bestendige onderbouwing van de onderhoudsvoorziening en bevordert een consistente aansluiting tussen de onderhoudsplanning, de meerjarenraming en de financiële verantwoording. De voorziening is volledig op basis van de jaarlijkse geplande onderhoudslasten volgens de inventarisatie en de dotatie zoals vastgesteld bij de begroting 2026.
Verlichting	In het verleden is gespaard voor de vervanging van armaturen. De stand van de voorziening ultimo 2025 is gelijk aan de verwachte onderhoudskosten over de periode tot en met 2029 volgens het onderhoudsplan. Er worden vanaf 2026 geen dotaties aan de voorziening meer begroot. In de komende jaren zullen de uitgaven ten laste van de voorziening worden gebracht. Na uitputting van de voorziening worden uitgaven verwerkt als investeringen (bij verbeteringen of nieuwe projecten) dan wel als kosten in de exploitatie (onderhoud).

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.4 Jeugdhulp en WMO

Financiële analyse 2025

Lasten Jeugdhulp en WMO in € mln

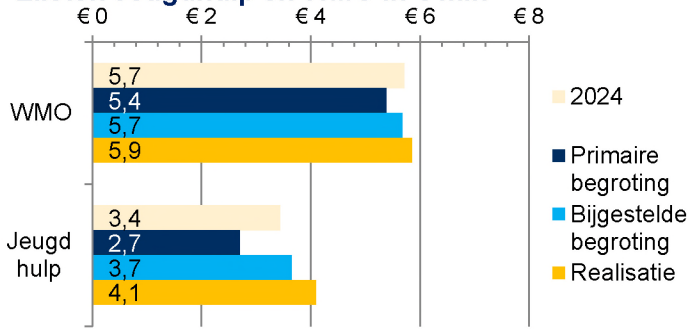

Onzekerheid zorglevering in €k

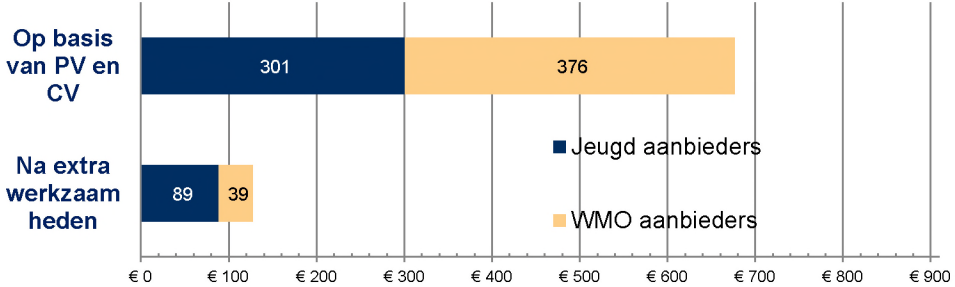

PV = productieverantwoording en CV = controleverklaring

De lasten in het sociaal domein bestaan voor een belangrijk deel uit Jeugdhulp en Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). De totale lasten voor WMO nemen toe ten opzichte van vorig jaar doordat er sprake is van duurdere woonvoorzieningen en een toename van trapliften. In de primaire begroting werd dit nog niet verwacht maar deze zijn gedurende het jaar bijgesteld. De lasten voor Jeugdhulp zijn fors hoger dan voorgaand jaar. Dit heeft met name te maken met een groei in het aantal cliënten in de voorzieningen en een stijging van het aantal gedeclareerde uren ten opzichte van voorgaand jaar. Hier is deels rekening mee gehouden in de begrotingswijziging.

Voor de volledigheid van de verantwoording van de lasten in de jaarrekening is de gemeente Eersel afhankelijk van de GRSK. De GRSK heeft hiertoe een afstemming gemaakt tussen de opgeleverde productieverantwoordingen door zorgaanbieders en de eigen zorgadministratie. Om vast te stellen dat de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk is geleverd, voert de GRSK – naast het afstemmen van de productieverantwoordingen – aanvullende werkzaamheden uit zoals clientonderzoeken. De onzekerheid op totaalniveau is hierdoor teruggebracht naar € 128.000.

De verantwoording door de GRSK en de uitkomsten van de accountantswerkzaamheden die aldaar plaatsvinden zijn door ons geïnspecteerd. Wij hebben het bedrag van € 128.000 aangemerkt als resterende onzekerheid in de controle.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.5 Personele voorzieningen

Overige bevindingen	
	Bevinding
Wethouders pensioen	De gemeente is zelf verantwoordelijk voor het aanhouden van een toereikend voorziening inzake de pensioenaanspraken van (oud)wethouders. Per 1 januari 2028 dient deze voorziening overgedragen te worden aan het ABP. De commissie BBV heeft uitgesproken dat gemeenten reeds binnen hun jaarrekening 2025 rekening moeten houden met de hogere overdrachtswaarde die bij deze overgang hoort. Eersel heeft hiertoe een actuariële berekening laten uitvoeren door een externe partij. Daarnaast hebben ze de storting verhoogd met de dekkingsgraad van ABP. Wij hebben geadviseerd om volgend jaar een berekening op te laten stellen per jaareinde. Ultimo 2025 bedraagt deze voorziening € 3,4 mln ten opzichte van € 3,0 mln per 31 december 2024. De stijging is onder andere een gevolg van het voldoen aan de dekkingsgraad binnen het ABP. De gemeente heeft met deze verhoging het gemiddelde gehanteerd. Wij hebben de berekeningsmethodiek gecontroleerd en stemmen in met de waardering zoals opgenomen in de jaarrekening.
Overige voorzieningen	De resterende personele voorzieningen binnen de jaarrekening betreffen: • Voorziening gewezen wethouders (wachtgeld). Deze is in 2025 gevormd na vertrek van twee wethouders en bedraagt € 470.000. Wij stemmen in met deze positie. • Voorziening CAO-voorzieningen. Deze positie is in 2025 toegenomen naar € 317.000. Wij stemmen in met deze positie. Dit betreft met name het spaarverlof. De gemeente hanteert een voorziening voor zowel het spaarverlof (volledig) als bovenmatig verlof (> 200 uur naar rato van FTE). Mede gezien de leeftijdsopbouw van het personeelsbestand hebben wij geadviseerd dit goed te monitoren vanuit bedrijfsvoering en op financiële risico's.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.6 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
	Bevinding
Specifiek uitkeringen en SiSa	Uw gemeente ontvangt in toenemende mate specifieke uitkeringen van het Rijk (de zogenoemde SiSa regelingen) en andere subsidies, bijvoorbeeld van de provincie. De complexiteit van deze regelingen is de afgelopen jaren toegenomen. Het uitvoeren van de projecten en de verantwoording over deze gelden is primair een taak van de budgethouder. Vanuit onze controle merken we hierbij het volgende op: • De totale positie nog te besteden subsidiegelden bedraagt € 4,1 mln eind 2025. Op totaalniveau is deze positie vrij van materiële fouten. • Onder de vorderingen is een bedrag opgenomen van € 14.000 die betrekking heeft op SiSa regeling Realisatiestimulans. Dit betreft een nieuwe specifieke uitkering waarbij de gemeente een vergoeding van € 7.000 ontvangt per betaalbare woning waarvan de bouw is gestart in 2025. Dit geldt voor alle woningbouwprojecten, ook wanneer de gemeente geen eigenaar is. De gemeente hoeft geen specifieke kosten te verantwoorden en de middelen staan vrij ter beschikking. In lijn met de verslaggevingsregels zijn de baten verwerkt in 2025. Deze regeling loopt door in 2026 en de verwachting is dat uw gemeente nog 35 huizen wil verantwoorden. Dit vereist een nauwkeurige registratie van de datum start bouw in de BAG.
Afschrijvingen	In de tweede berap is opgenomen dat kapitaallasten conform BBV pas worden verantwoord op het moment dat activa in gebruik zijn genomen. Als gevolg hiervan ontstaat incidenteel sprake van onder uitputting van kapitaallasten. In verband hiermee zijn de begrote kapitaallasten tussentijds neerwaarts bijgesteld met € 376.000. Wij constateren dat deze gewijzigde systematiek niet expliciet is vastgelegd in de financiële verordening. Concreet is daarin geen bepaling opgenomen over het moment waarop met afschrijven wordt gestart. De systematiek is toegelicht in de grondslagen van de jaarrekening. De gehanteerde systematiek leidt er toe dat afschrijvingen later starten en daarmee beter aansluiten bij het moment van ingebruikname van activa. Dit betekent dat formeel nog een besluitvorming door de gemeenteraad dient plaats te vinden bij de vaststelling van de jaarrekening om deze handelwijze te formaliseren. Ondanks de tussentijdse bijstelling vallen de werkelijke afschrijvingskosten € 3,9 mln lager uit dan begroot (totale lasten circa € 3,7 mln). Dit wordt met name veroorzaakt door het achterblijven van investeringen ten opzichte van de begroting, waardoor afschrijvingen later aanvangen en de kapitaallasten lager uitvallen dan geraamd. De onttrekking uit de dekkingsreserves is parallel hieraan ook lager.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.6 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
Zwembad de Albatros	De realisatie van zwembad de Albatros is een majeur project binnen de Gemeente Eersel. Het totale krediet inclusief grond bedraagt ca € 10,4 mln waarvan tot ultimo 2025 ca. € 5,9 mln. is besteed. Wij hebben begrepen dat de bouw medio mei 2025 is aangevangen en wordt begin juli in gebruik genomen. Wij hebben de investeringen binnen dit project gecontroleerd en hieruit volgen geen bevindingen.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Geen sprake van beperkingen in de reikwijdte van onze controle	Er zijn **geen beperkingen** bij de uitvoering van onze controle opgetreden. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Fraude	De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude – waaronder corruptie – ligt primair bij het college. Onze rol als accountant is om vast te stellen dat de jaarrekening vrij is van materiële afwijkingen door fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, omdat fraude vaak samen gaat met activiteiten om de fraude te verhullen. Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude bestaan onder andere uit: • Alertheid op fraudesignalen gedurende de controle; • Evalueren en bespreken van mogelijkheden tot fraude en fraudesignalen met het management en college; • Het uitvoeren van een analyse op handmatige journaalposten, onder andere om ingrijpen van het bestuur in de interne beheersing te kunnen identificeren; • Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op schattingsposten, onder andere om oneigenlijke beïnvloeding door het management en college te kunnen identificeren; • Het beoordelen van rechten in de financiële administratie en de bankapplicatie alsmede het uitvoeren van een bankanalyse, met als doel om fouten en fraude in de uitgaande betalingen te kunnen identificeren; • Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op de aanwezigheid van indicaties van ambtelijke corruptie binnen het inkoopproces. Er zijn gedurende 2025 door ons **geen materiële fraudegevallen geconstateerd** en er zijn ons eveneens geen vermoedens van fraude bekend. Daarnaast heeft het college aan ons geen melding gemaakt van geconstateerde fraudegevallen of andere fraudesignalen.
Claims en juridische procedures	Er zijn **geen belangrijke** (dreigende en niet gewaardeerde) **claims en/of juridische procedures** met een mogelijke materiële impact op de cijfers per ultimo 2025, anders dan toegelicht in het jaarverslag.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Gebeurtenissen na balansdatum	Er zijn **geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum** anders dan hetgeen opgenomen in de niet uit de balans blijkende verplichtingen.
Geautomatiseerde gegevensverwerking	Wij hebben vanuit onze controle op de jaarrekening van **geen belangrijke bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit** van de geautomatiseerde gegevensverwerking.
Onafhankelijkheid	Wij zijn onafhankelijk van uw gemeente en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO)) ten aanzien van onafhankelijkheid.
Openstaande punten	• Tekenen bevestiging bij de jaarrekening (LOR): 30 juni 2026 • Afgeven controleverklaring: 30 juni 2026 • Vaststellen jaarverslag door de gemeenteraad: 7 juli 2026

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-	0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	-	0	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	-	0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	-	0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	0	n.v.t.
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	-	0	n.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	-	0	n.v.t.
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	-	0	n.v.t.
E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	-	0	n.v.t.
E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	-	0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2025	-	0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2025	-	0	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2025	-	0	n.v.t.
G10	Wet inburgering 2021 gemeentedeel 2025	-	0	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel 2025	-	0	n.v.t.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer-	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G13	Onderwijsroute deel gemeente 2025	-	0	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	-	0	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	-	0	n.v.t
J6B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw (derde tranche)	-	0	n.v.t.
J17	Realisatiestimulans	-	0	n.v.t.
J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	-	0	n.v.t.
J55	Aanpak energiearmoede	-	0	n.v.t.
J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	-	0	n.v.t.
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	-	0	n.v.t.
L7B	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	-	0	n.v.t.
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-	0	n.v.t.

Strekking controleverklaring	
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

5. Bijlage 2 – Tabel fouten en onzekerheden TOZO

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 2	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 3	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 4	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 5	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen in jaar T	-	0	n.v.t.

© 2025 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Crowe

Smart decisions. Lasting value.